

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни: «ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ»

для студентів ___1___ курсу

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

0.28 Менеджмент соціокультурної діяльності
(шифр та назва напрямку (спеціальності) підготовки)

Форма навчання денна

Розроблені: Щербина-Яковлева О.Ю., докт. філос.н., проф.

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № _____ від _____ 2017 р.

Суми – 2017 р.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Т е м а т и к а л е к ц і й н и х з а н я т ь	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні (семінарські) заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (у тому числі ІРС), годин	Інд. завд. годи н
1-й модульний цикл дисципліни («Теорія культури»)						
Тема 1. Предмет та завдання курсу «Теорія та історія культури»	10	2	2	0	6	0
Тема 2. Методологія сучасних культурологічних досліджень	10	2	2	0	6	0
Тема 3. Теоретичні проблеми вивчення культури	10	2	2	0	6	0
Тема 4. Структура, функції та динаміка культури	10	2	2	0	6	
Тема 5. Основні типи культурних процесів	10	2	2	0	6	
Тема 6. Історія культури як теоретичне знання	10	2	2	0	6	0
Тема 7. Історичні типологія й періодизація світової культури	10	2	2	0	6	0
Тема 8. Оглядова лекція						
Усього		14	14	0		
2-й модульний цикл дисципліни						
Тема 9. Архаїчна (первісна) культура як перший історичний тип культури	10	2	2	0	6	
Тема 10. Культура доіндустріального (традиційного аграрного) суспільства	10	2	2	0	6	
Тема 11. Культура		2	2	0	6	

індустріального суспільства	10					
Тема 12. Тенденції розвитку світової культури ХХ – поч. ХХІ ст.	10	2	2	0	6	
Тема 13. Основні риси і суспільні функції елітарної культури	10	2	2	0	6	
Тема 14. Масова культура як засіб стандартизації життя і маніпулювання суспільною свідомістю	10	2	2	0	6	
Тема 14. Молодіжна субкультура другої половини ХХ ст. та її світоглядне обґрунтування	10	2	2	0	6	
Тема 15. Художня культура постмодернізму	10	2	2	0	6	
Тема 16. Оглядова лекція		2	2			
Всього по 2-му модульному циклу		16	16			
Разом	150	32	32	0	90	0
Контрольний захід за 2 модульних цикли: тощо	тестовий контроль та колоквіум					
Всього з навчальної дисципліни	150	30	30	0	90	0

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ

Тема 1. Поняття та історична типологія культури (2 год.)

ПЛАН

1. Поняття і сутність культури
2. Розмаїття форм існування культури
3. Проблема генези культури

4. Основні етапи розвитку культури

Рекомендована література:

1. Дмитриева Н.А., Виноградова Н.А. Искусство Древнего мира. – М., 1989.
2. История искусства зарубежных стран // Первобытное общество. Древний Восток. Античность. – М., 1988.
3. Любимов Л. Искусство Древнего мира. – М., 1971.
4. Любимов Л. Искусство Древнего мира. – М., 1971.
5. Мериманов В.Б. Первобытное и традиционное искусство. – Л., 1973.
6. Першиц А.И. История первобытного общества. – М., 1982.
7. Тейлор Э. Первобытная культура – М., 1989.
8. Токарев С.А. Ранние формы религии. – М., 1990.
9. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М., 1986.
10. Угринович Д. Искусство и религия. – М., 1983.
11. Фрезер Д.Х. Золотая ветвь. – М., 1980.

Тема 2. Методологія сучасних культурологічних досліджень (2 год.)

ПЛАН

1. Економіко-соціальний підхід до зрозуміння сутності та розвитку культури
2. Історико-етнографічні дослідження у вивчення культури
3. Системний підхід до вивчення культури
4. Інформаційно-комунікативний підхід у дослідженні культури

Рекомендована література:

Тема 3. Теоретичні проблеми вивчення культури (2 год.)

ПЛАН

1. Теоретичні підходи до вивчення культури
2. Культурологічний підхід до аналізу культури
3. Основні сучасні концепції культури

Рекомендована література:

Тема 4. Структура, функції та динаміка культури (2 год.)

ПЛАН

1. Культура як системний об'єкт вивчення. Структуру культури
2. Морфологія і динаміка культури
3. Функції культури

Рекомендована література:

Тема 5. Основні типи культурних процесів(2 год.)

ПЛАН

1. Генезис та етапи культурної еволюції
2. Сутність соціокультурної еволюції людства
3. Біфуркації в процесах розвитку культури

Рекомендована література:

Тема 6. Історія культури як складова духовно-практичного прогресу людства (2 год.)

ПЛАН

1. Розвиток культури як унікального механізму соціокультурної еволюції
2. Культура і цивілізація
3. Культурно-історичні епохи

Рекомендована література:

Тема 7. Історична типологія й періодизація світової культури (2 год.)

ПЛАН

1. Культура і суспільство
2. Культура як засіб творення особистості
3. Культура і людина в контексті соціально-економічного розвитку суспільства
4. Елітарна та масова культура
5. Субкультура та її функції

Рекомендована література:

1. Вавилоно-ассирийская культура. БСЭ. – Т.4. – С. 217-221. СИЭ. – Т.2. – С. 908-919.
2. Древнеегипетская культура, мифология и религия. Советская историческая энциклопедия (СИЭ). – Т.5. – С.347-354.
3. Древнеегипетская культура. БСЭ. – Т.9. – С. 34.40.
4. Древние цивилизации Месопотамии. Древние цивилизации. – М., 1989. – с. 89-116.
5. Древняя цивилизация Египта. Древние цивилизации. – М., 1989. – с. 36-69.
6. Искусство Двуречья. История зарубежного искусства. – М., 1983. – с. 38-41.
7. Искусство Древнего Египта. История зарубежного искусства. – М., 1983. – с. 28-37.

8. Литература Древнего Двуречья. История всемирной литературы. – Т.1. – с. 82-118.
9. Литература Древнего Египта. История Всемирной Литературы. В 9 т. – М., 1983. – Т.1. – с. 54-82.

Тема 8 – 9. Культура доіндустріального (традиційного аграрного) суспільства (4 год.)

ПЛАН

1. Первісна культура
2. Міфологія як складова первісної культури
3. Світоглядні та лінгвістичні функції міфології
4. Буденне мистецтво мовлення

Рекомендована література:

1. Древнеиндийская литература. История всемирной литературы. – Т.1. – с. 204-252.
2. Древнеиндийская мифология. СИЭ. – Т.5. – с. 354-357.
3. Древнеиндийская цивилизация. Древние цивилизации. – М. – с. 218-238.
4. Искусство древней и средневековой Индии. История зарубежного искусства. – М., 1983. – с. 113-119.
5. Культура Древней Индии. БСЭ. – Т.10. – с. 219-220, 227, 228-231.
6. Поэзия и проза Древнего Востока. Библиотека всемирной литературы. – М., 1973.
7. Энциклопедия для детей. Т.7. Искусство. Ч. 1. – Аванта – 1997. с. 584-601.

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

5. Культура Передньої Азії
6. Культура Стародавнього Єгипту
7. Антична культура
8. Проблема переходу від хаосу до гармонії
9. Доісторична Греція і класична Еллада
10. Культ краси та освіченості
11. Давньогрецька архітектура і пластичне мистецтво
12. Специфіка й витоки римського генія
13. Європейське середньовіччя
14. Домінування християнської теології у свідомості
15. Мистецтво: вираження духовного буття світу й людини
16. Архітектура і мистецтво Візантії V—VIII ст.
17. Романська культура: літургія та карнавал
18. Готичний стиль і схоластика

Рекомендована література:

1. Античная цивилизация. – М., 1973.
2. Античность как тип культуры. – М., 1988.
3. Виппер Р. Греция. Рим. В 2-х кн. – Ростов-на-Дону, 1995.
4. Головацька К. Міфи давньої Греції. – Київ, 1991.
5. Культура древнего мира. – Т. 1,2. – М., 1985.
6. Культурология /Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000.
7. Кун. Н.А. Легенды и мифы Древней Греции. – Минск, 1985.
8. Силичев Д.А. Культурология: Учеб. пособие для вузов. – М.: Издательство «ПРИОР», 1998.
9. Трухина Н.Н. История Древнего Рима: Экспериментальный учебник для VI класса средних учебных заведений. – М.: МИРОС – Международ. отношения, 1994.

Тема 10. Культура доби Відродження. Нова концепція людської особистості і нова модель освіти (2 год.)

ПЛАН

1. Народження гуманізму
2. Нова концепція людської особистості і нова модель освіти
3. Титани італійського Відродження
4. Північне Відродження

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

5. Криза гуманістичних ідеалів
6. Барокова культура Європи

Рекомендована література:

1. Баткин Л.М. Итальянские гуманисты. М., 1978.
2. Бахтин М.М. Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса. М., 1965.
3. Брагина А.Х. и др. Культура эпохи Возрождения. М., 1986.
4. Гарэн Э. Проблемы итальянского Возрождения. М., 1986.
5. Гуковский М.А. Итальянское Возрождение. Л., 1990.
6. Культура эпохи Возрождения и Реформации. М., 1981.
7. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. М., 1982.
8. Поэты Возрождения. М., 1989.

Тема 11. Доба абсолютизму і час просвітництва. Класицизм як мистецтво героїчної громадянськості (2 год.)

ПЛАН

1. Реформація і контрреформація та їх слід у культурі
2. Італійська барокова школа
3. «Золоте століття» іспанського живопису: теми, герої, жанри

4. Фламандське і голландське мистецтво XVII ст. як два полюси світовідчуття доби

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

5. Доба абсолютизму і час Просвітництва

6. Класицизм як мистецтво героїчної громадянськості

7. Раціоналістична картина світу і людини в ідеології Просвітництва та її вплив на художню творчість

8. Стиль рококо як мистецтво «галантної доби»

Рекомендована література:

1. Вольтер. Естетика. М., 1974.

2. Гете И.В. Об искусстве. М., 1975.

3. Культура эпохи Просвещения. М., 1993.

4. Саварненская Т.Ф. Западноевропейское градостроительство XVIII – XIX веков. М., 1987.

5. Французская живопись: XVI – первая половина XIX веков. М., 1991.

Тема 12. Європейська культура XIX століття. Новий соціальний і духовний досвід та його породження — індивідуалістична культура (2 год.)

ПЛАН

1. Романтизм як світовідчуття і як напрямок у мистецтві

2. Формування історичного погляду на особу і зумовленого ним художнього методу реалізму

3. Філософський песимізм і волюнтаризм та творчість імпресіоністів і постімпресіоністів

Рекомендована література:

1. Европейское искусство XIX века. М., 1975.

2. Западноевропейское искусство второй половины XIX века. М., 1975.

3. Кертман Л.Е. История культуры стран Европы и Америки. 1870-1917 гг. М., 1987.

4. Костеневич А.Г. От Моне до Пикассо. Л., 1989.

5. Прокофьев В.Н. Постимпрессионизм. М., 1973.

6. Сумерки богов. М., 1990.

Тема 13. Культура індустріального суспільства. Модерн як доба в культурі (2 год.)

ПЛАН

1. Тенденції розвитку світової культури XX – поч. XXI ст.

2. Причини виникнення стилю модерн

3. Стил ь модерн – поєднання традицій східного та західноєвропейського мистецтва
4. Символізм – естетико-філософська основа модерну

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

5. Особливості стилю модерн
6. Культура ХХ століття. Постмодерн. Загострення проблем гуманізму в житті і мистецтві
7. Новий театр
8. Авангардистський живопис: драматизм входження нового в культурний процес
9. Функціоналізм в архітектурі
10. Нові виражальні засоби в музиці

Рекомендована література:

1. Полевой В.М. Малая история искусств. Искусство XX века. – М., 1991.
2. Современное западное искусство. XX век. М., 1982.
3. Турчин В.С. По лабиринтам авангарда. М., 1993.
4. Шестаков В.П. Мифология XX века. М., 1986.

Тема 14. Українська культура. Періодизація розвитку української культури (2 год.)

ПЛАН

1. Стародавня культура східних слов'ян. Релігійні вірування та міфологія
2. Київська Русь. Особливості світорозуміння людини часів Київської Русі
3. Мислителі Київської Русі. Книжна справа. Зародження і розвиток шкільної освіти. Наукові знання

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

4. Софія Київська як світоглядна ідея і художній шедевр
5. Образотворче мистецтво: іконопис, фреска, мозаїка, книжкова мініатюра. Ткацтво, килимарство та вишивка. Театральне мистецтво. Музика. Танок
6. Період феодальної роздрібненості. Основні осередки соціального і культурного життя. Освіта і наука, архітектура і мистецтво
7. Соціально-політична і культурна ситуація в польсько-литовську добу. Освіта і книгодрукування в XIV– XVII ст.
8. Козацька доба. Козацтво як явище історії та культури
9. Нові процеси в духовному житті: реформування церкви та освіти, розвиток науки
10. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Специфіка національного варіанта бароко в літературі, театрі і музиці
11. Еволюція образотворчого мистецтва. Барокова архітектура

Рекомендована література:

1. Багалій Д.І. Григорій Савич Сковорода. – Х., 1996.
2. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – Х., 1990. – Розділи 11-12.
3. Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України. – К., 2002.
4. Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України. – К., 2002.
5. Булашов Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1992.
6. Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – 130 с.
7. Грушевський М.С. Історія України. – К., 1992.
8. Грушевський М.С. Історія України. – К., 1992.
9. Енциклопедія трипільської цивілізації : у 2 томах. Т. 2. / за ред. М. Ю. Відейка. – К. : Укрполіграфмедіа, 2004. – 656 с.
10. Залізняк Л. Л. Первісна історія України / Л. Л. Залізняк. – К. : Вища школа, 1999. – 264 с.
11. Ісаєвич Я. Українське книговидання : витоки, розвиток, проблеми / Я. Ісаєвич. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, 2002. – 520 с.
12. Історія релігії в Україні / за ред. А. М. Колодного та П. Л. Яроцького. – К. : Знання, 1999. – 735 с.
13. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1994.
14. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1994.
15. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асеев [та ін.] ; ред. П. П. Толочко. – К. : Наукова думка, 2001. – 1134 с.
16. Історія української культури. Навч. посіб. / За ред. О. Ю. Павлової. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
17. Канигін Ю.М. Шлях аріїв: Україна в духовній історії людства: Романесе. – К.: Видавництво А.С.К., 2003.
18. Карпов А. В. Язычество, христианство, двоеверие : религиозная жизнь Древней Руси в IX – XI веках / А. В. Карпов. – СПб. : Алатея, 2008. – 184 с.
19. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
20. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; ред М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
21. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; ред М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
22. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / За ред. А. Яртися та В. Мельника. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
23. Литвинов В. Ренесансний гуманізм в Україні / В. Литвинов. – К. : Видво Соломії Павличко «Основи», 2000. – 472 с.
24. Лозко Г.С. Українське народознавство. – К., 1995.
25. Макаров А.М. Світло українського бароко. – К.: Мистецтво, 1994.

26. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К. : «АртЕк», 1998. – 728 с.
27. Рыбаков Б.А. Язычество древних славян. – М., 1981.
28. Самойлович В. П. Народна архітектура України в ілюстраціях / В. П. Самойлович. – К. : Абрис, 1999. – 281 с.
29. Субтельний О. Україна. Історія. – К., 1991.
30. Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник / За ред. Черепанової С.О. – Львів: Світ, 1994.
31. Українська та зарубіжна культура / Навч. посібник за ред. М.М. Заковича. – К., 2000.
32. Уманцев Ф. С. Мистецтво давньої України : історичний нарис / Ф. С. Уманцев. – К. : Либідь, 2002. – 328 с.
33. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття / І. Шевченко. – Львів : Ін-т Історії Церкви ЛБА, 2001. – 250 с.
34. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.
35. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – XVII ст. / Н. Яковенко. – К. : Критика, 2002. – 416 с.

Заняття 15. (2 год.) Самоусвідомлення української культури в XIX столітті

ПЛАН

1. Формування української національної самосвідомості
2. Роль творчості Т.Г. Шевченка у становленні української культури
3. Українська суспільна думка; розвиток науки і філософії
4. Українська література, образотворче мистецтво, музика, театр

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

5. На зламі століть. Культура як умова відродження нації в українській естетичній традиції кінця XIX – початку XX ст.
6. Гуманізм українського неоромантизму
7. Взаємовідносини особистості і світу в українському експресіонізмі
8. Український авангард 1900 –1910-х рр.

Рекомендована література:

1. Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – 130 с.
2. Грушевский М.С. Очерк истории украинского народа. — К., 1990.
3. Історія України. Курс лекцій. У 2-х кн. — Кн. 1. — К., 1991.
4. Історія українського мистецтва у 6 томах. — К., 1970. — Т. 4, кн. 1,2.
5. Історія української культури. Навч. посібник / За ред. О. Ю. Павлової. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.

6. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
7. Кравець М.М. Іван Франко – історик України. — Львів, 1971.
8. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; ред М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
9. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / За ред. А. Яртися та В. Мельника. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
10. Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини ХІХ ст. – К., 1982.
11. Українська культура: історія і сучасність. — Львів, 1994.
12. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.
13. Шпорлюк Р. Українське національне Відродження в контексті європейської історії кінця ХVІІІ —початку ХІХ ст. //Україна. Наука. Культура. — К., 1991. — Вип. 25.

Тема 16. (2 год.) Українська культура у ХХ столітті

ПЛАН

1. Національно-культурне піднесення 20-х років в Україні як передумова розбудови освіти і науки
2. Література й театр на тлі нових національних та соціальних реалій
3. Український мистецький авангард та його доля
4. Українська культура другої половини ХХ століття

Завдання для самостійної роботи та підготовки рефератів

5. Культура в умовах нової соціальної реальності
6. Формування нової соціокультурної дійсності та її риси
7. Сучасна українська література.
8. Музика, театр та кіно незалежної України.
9. Образотворче мистецтво.
10. Реформування освіти та розвиток науки періоду незалежності.
11. Релігія і церква як важливі чинники розвитку національної культури у незалежній Україні.
12. Україна між Сходом і Заходом: перспективи розвитку національної культури України у ХХІ ст.
13. Український постмодернізм.
14. Сучасна українська література.
15. Традиція та новації у сучасному українському театрі та кіномистецтві.
16. Сучасна українська музика.
17. Розвиток української культури в діаспорі.
18. Перспективи розвитку національної культури України у ХХІ ст.
19. Реформування системи освіти в незалежній Україні.

Рекомендована література:

1. Академічне релігієзнавство : Підручник для вузів / за ред. А. М. Колодного. – К. : Світ знань, 2000. – 862 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
3. Історія української культури. Навч. посібник / за ред. О. Ю. Павлової. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
4. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
5. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; ред М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
6. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / за ред. А. Яртия та В. Мельника. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
7. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
8. Український живопис ХХ – поч. ХХІ ст. : альбом. – Хмельницький : Галерея, К. : Артанія Нова, 2006. – 304 с.
9. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.
10. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Історія української культури» [Текст] : для студ. неспец. ф-в та ін-в / В. М. Даниленко [та ін.] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т укр. філол., Каф. історії та етнополітики. - К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. - 195 с.
2. Полянська, В. І. Культурологія, етика, естетика [Текст] : метод. рек. для студентів ден. форми навчання / [Полянська В. І.] ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії та права, Каф. філос. думки та культурології. - Херсон : Грінь С. Д. [вид.], 2014. - 239 с.

ЛІТЕРАТУРА

№ п/п	Назва (повне бібліографічне описання)	Наявна Кількість примірників	Вид
Основна література			
1	Бундюченко, Т. В. Історія культури зарубіжних країн [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / Т. В. Бундюченко ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії, політології та права. - Миколаїв : Гельветика, 2015. - 311 с. - (Навчально-методичні посібники). - Бібліогр.: с. 308-310	15	навч. посіб.
2	Гіоргадзе, Галина Василівна. Культурологія для вищих мистецьких навчальних закладів [Текст] : навч.-метод. посіб. / Галина Гіоргадзе ; Київ. держ. ін-т декор.-приклад. мистец. і дизайну ім. М. Бойчука. - Л. : ЗУКЦ, 2011. - 135 с. : іл. - Бібліогр.: с. 130-135.	7	навч. посіб.
3	Культурологія: теорія та історія культури [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Тюрменко [та ін] ; за ред. проф. І. І. Тюрменко. - Вид. 3-тє, переробл. та доп. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 369 с. : іл. - Бібліогр. у кінці тем.	8	навч. посіб.
4	Полянська, В. І. Культурологія, етика, естетика [Текст] : метод. рек. для студентів ден. форми навчання / [Полянська В. І.] ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії та права, Каф. філос. думки та культурології. - Херсон : Грінь С. Д. [вид.], 2014. - 239 с. - Бібліогр. в кінці розд.	5	навч. посіб.
5	Михайличенко, Дмитро Юрійович. Практикум з навчальної дисципліни «Культурологія» [Текст] : навч.-практ. посіб. / Михайличенко Д. Ю., Белікова Ю. В., Потоцька Ю. І. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. - 192 с. : іл. - Бібліогр.: с. 180-190.	5	навч. посіб.
6	Глосарій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх галузей	3	навч. посіб.

	знань усіх форм навчання [Текст] / Харк. нац. екон. ун-т ; уклад. І. В. Малець [та ін.]. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. - 143 с. - Бібліогр.: с. 143.		
9	Жаборюк, Анатолій Андрійович. Художній світ доби Відродження (ідеї, образи, стиль) [Текст] : посіб. з історії світової худож. культури / Анатолій Жаборюк ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. теорії л-ри і компаративістики. - О. : Астропринт, 2010. - 192 с. + 16 л.: іл. - Бібліогр.: с. 184-187.	2	навч. посіб..
10	Крижановська, Наталя Євгенівна. Історія української культури [Текст] : навч.-метод. посіб. / Крижановська Наталя Євгенівна, Нефьодов Дмитро Валерійович ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії, політології та права. - Херсон : Грінь Д. С., 2015. - 198 с. - Бібліогр.: с. 192-198.	3	навч. посіб.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бачинин В. А. Культурология. Энциклопедический словарь / В. А. Бачинин. – М.: Издательство Михайлова В. А., 205. – 286 с.
2. Ионин Л.Г. Социология культуры: путь в новое тысячелетие. – М.: «Логос», 2000. – 432 с.
3. Каган М. С. Философия культуры. СПб., 1996.
4. Каган М. С. Философская теория ценностей. СПб., 1997.
2. Каган М.С. Введение в культурологию: Курс лекций / Под ред. Ю.Н.Солониной, Е.Г.Соколова. – СПб., 2003. – 530 с.
3. Костина А. В. Массовая культура как феномен постиндустриального общества. М., 2003.
4. Лурье С.В. Историческая этнология / С.В.Лурье. – М.:Академический Проект: Гаудеамус, 2004. – 624 с.
5. Малиновский Б. Научная теория культуры / Б. Малиновский // Вопросы философии. 1983. – № 2. – С.116– 124.
6. Массовая культура и массовое искусство. «За» и «против». М., 2003.
7. Менеджмент в сфере культуры: российский и зарубежный опыт. СПб., 2006.
8. Многоликая глобализация. Культурное разнообразие в современном мире / Под ред. П. Бергера, С. Хантингтона. М., 2004.
9. Моисеев Н. Н. Универсум. Информация. Общество. М., 2001.
10. Морфология культуры: структура и динамика. М., 1994.

11. Парсонс Т. О социальных системах / Т. Парсонс; под ред. В. Ф. Чесноковой, С. А. Белановского; пер с англ. Е. Молодцовой и др. – М.: Академ. Проект, 2002. – 831 с.
12. Резник Ю. М. Культура как предмет изучения / Ю. М. Резник // Резник Ю. М. Введение в социальную теорию: Социальная системология. – М.: Наука, 2003. – 528 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.reznik-um.ru/lko/jur_reznik_3_1_01_1.htm
13. Уайт Л. Понятие культуры / Л. Уайт // Антология исследований культуры. – Т. 1. – Интерпретация культуры. – СПб., 1997. – 728 с.
14. Шестопад Р. Д. Словник-довідник з культурології: Навчальний посібник. – Вінниця: ПП «Нова книга», 2007. – 184 с.

ПЕРШОДЖЕРЕЛА

1. *Барт Р.* Империя знаков. – М., 2004.
2. *Бахтин М. М.* Эстетика словесного творчества. – М., 1999.
3. *Баиляр Г.* Избранное. Поэтика пространства. – М., 2004.
4. *Бек У.* Общество риска. На пути к другому модерну. – М., 2000.
5. *Белл Д.* Америка как массовая культура. – М., 1999.
6. *Белл Д.* Грядущее постиндустриальное общество. – М., 1993.
7. *Беньямин В.* Произведение искусства в эпоху его технической воспроизводимости. – М., 1996.
8. *Бердяев Н. А.* Смысл истории. – М., 1990.
9. *Бердяев Н. А.* Философия свободы. Смысл творчества. – М., 1989.
10. *Библер В. С.* От наукоучения к логике культуры. – М., 1991.
11. *Библер В. С.* Нравственность. Культура. Современность (философские размышления о жизненных проблемах). – М., 1990.
12. *Бодрийяр Ж.* В тени молчаливого большинства или конец социального. – Екатеринбург, 2000.
13. *Бодрийяр Ж.* Система вещей. – М., 1995.
14. *Булгаков С. Н.* Философия хозяйства. Соч. в 2-х т. Т. 1. – М., 1993.
15. *Вебер М.* Избранные произведения. – М., 1990.
16. *Вебер М.* Протестантская этика и дух капитализма // Вебер М. Избранные произведения. – М., 1990.
17. *Гадамер Х. – Г.* Актуальность прекрасного. – М., 1991.
18. *Гадамер Х. – Г.* Истина и метод. Основы философской герменевтики. – М., 1988.
19. *Гартман Н.* Этика. – СПб., 2002.
20. *Гачев Г. Д.* Национальные образы мира. – М., 1998.
21. *Гейзенберг В.* Значение красоты в точной науке // Гейзенберг В. Шаги за горизонт. – М., 1975.
22. *Гердер И. Г.* Идеи к философии истории человечества. – М., 1977.
23. Герменевтика: история и современность. – М., 1985.

24. Гумбольдт В. фон. Об изучении языков, или план систематической энциклопедии всех языков // Антология культурологической мысли / Авт.-сост С. П. Мамонтов, А. С. Мамонтов. – М., 1996. – С. 74-75.
25. Гумилев Л. Н. Этносфера. История людей и история природы. – М., 1993.
26. Данилевский Н. Я. Россия и Европа. – М., 1991.
27. Замятин Е. Мы. Хаксли О. О дивный новый мир. – М., 1989.
28. Зиммель Г. Избранное. В 2-х т. – М., 1996.
29. Камю А. Бунтующий человек. – М., 1990.
30. Кант И. Основы метафизики нравственности // Величие здравого смысла. – М., 1992.
31. Кассирер Э. Избранное. Опыт о человеке. – М., 1998.
32. Кассирер Э. Техника современных политических мифов // Феномен человека: Антология. – М., 1993. С. 108-123.
33. Кассирер Э. Философия символических форм. – М., 2001.
34. Кребер А., Клакхон К. Культура. Критический анализ концепций и дефиниций. – М., 1992.
35. Леви-Брюль Л. Сверхъестественное в первобытном мышлении. – М., 1994. (Главы I - С. 27-55, II – С.56-86, III – С. 87-113, IX – С. 333-347).
36. Леви-Строс К. Структурная антропология. – М., 1985.
37. Леви-Строс К. Структурная антропология. – М., 2001.
38. Лиотар Ж. – Ф. Состояние постмодерна. – СПб., 1998.
39. Лосев А. Ф. Философия. Мифология. Культура. – М., 1991.
40. Лосский Н. О. Условия абсолютного добра. – М., 1991.
41. Лосский Н.О. Ценность и бытие // Лосский Н. О. Бог и мировое зло. – М., 1994.
42. Лотман Ю. М. Беседы о русской культуре. – СПб., 1994.
43. Лотман Ю. М. Семиосфера. – СПб., 2004.
44. Маклюэн М. Галактика Гутенберга. – М., 2000.
45. Малиновский Б. Научная теория культуры. – М., 2005.
46. Ортега-и-Гассет Х. Эстетика. Философия культуры. – М., 1991.
47. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? – М., 1991.
48. Платон Пир. Соч. в 3-х т. Т. 2. – М., 1970.
49. Рассел Б. Почему я не христианин? – М., 1987.
50. Рикер П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике. – М., 1995.
51. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре. – М., 1998.
52. Руссо Ж. – Ж. Избранные сочинения. В 3-х т. – М., 1961.
53. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. – М., 1995.
54. Соколов Е. Г. Аналитика масскульты. – СПб., 2001.
55. Сорокин П. Социальная и культурная динамика. – СПб., 2000.
56. Сумерки богов. – М., 1989.(Фрейд З. Будущность одной иллюзии С. 94-142, Фромм Э. Психоанализ и религия. С. 143-221).
57. Тайлор Э. Б. Первобытная культура. – М., 1989. Т
58. Тойнби А. Постигание истории. – М., 1991.
59. Тойнби А. Цивилизация перед судом истории. – М., 1996.
60. Тоффлер А. Третья волна. – М., 1999.

61. *Уайт Л.* Избранное. Науки о культуре. Эволюция культуры. – М., 2004.
62. *Февр Л.* Цивилизация: эволюция слова и группы идей // Февр Л. Бои за историю. – М., 1991.
63. *Фрейд З.* Неудовлетворенность культурой. – М., 1990.
64. *Фрейд З.* Психоанализ, религия, культура. – М., 1992.
65. *Фромм Э.* Бегство от свободы. – М., 1995.
66. *Фромм Э.* Психоанализ и этика. М., 1993.
67. *Фуко М.* Герменевтика субъекта. – СПб.: «Наука», 2007, -677 с.
68. *Фуко М.* Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. – М., 1977.
69. *Хайдеггер М.* Путь к языку; Из диалога о языке; Слово // Хайдеггер М. Время и бытие. – М., 1998.
70. *Хакен Г.* Синергетика. – М., 2005.
71. *Хейзинга Й.* Homo Ludens. Человек играющий. – М., 1992.
72. *Швейцер А.* Культура и этика // Швейцер А. Упадок и возрождение культуры. – М., 1993.
73. *Шпенглер О.* Закат Европы. Т. 1. – М., 1993; Т. 2. – М., 1998.
74. *Эко У.* Заметки на полях «Имя розы». – М., 1989.
75. *Элиаде М.* Священное и мирское. – М., 1994.
76. *Юнг К. Г.* Архетип и символ. – М., 1991.
77. *Ясперс К.* Смысл и назначение истории. – М., 1991.

ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

1. «Теорія та історія культури». Робоча програма. – СумДУ, 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
2. Щербина-Яковлева О.Ю. Текст лекцій з контрольними питаннями для самоперевірки. – СумДУ, 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
3. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. Культурологія. Навчальний посібник / К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 392 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-95.html>
4. Гуревич П. С. Словарь по культурологии / П. С. Гуревич. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: – <http://log-in.ru/books/slovar-po-kulturologii-gurevich-p-s-raznoe/>
5. Зязюн І., Семашко В. та ін.; Ред. М. М. Закович. Культурологія: українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / І. Зязюн, В.Семашко та ін. – К.: Знання, 2007. – 567 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-99.html>
6. Руднев В. Словарь культуры XX века. М., 1999. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hghltd.yandex.net/yandbtm?url>

Бази даних, інформаційно-довідкові та пошукові системи:

- Інтернет-журнал «Культурологія». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kulturologia.ru/>
- Сайт «Культуролог» (теорія та філософія сучасної культури). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://culturolog.ru/index.php?option=com_weblinks&Itemid=14